

Leerrede over Hábakuk 3: 4, uitgesproken op Woensdagavond 14/09/49 te Schiedam door H. Hofman, evangeliedienaar.

Zingen - Psalm 25: 1 en 2

Lezen - Hábakuk 3

Voorrede.

Als wij de Schriftuur lezen, en wel in het bijzonder de psalmen, dan komen wij aanstonds onder de indruk dat de Bijbelheiligen zulke eenvoudigen waren, alsmede van God en van Zijn genade afhankelijk. Want ook de psalmdichter, van wie wij zo-even zongen, spreekt zich daarin toch, in de bange nood en behoefte van zijn ziel, gelovig uit: "Gij zijt mĳn God! Er ligt bij die man een gewrochte kennis. Nochtans heeft hij geen staand geloof, in deze zin: "Hij is mijn God, en het komt met mij wel goed. Ja, dat komt wel in orde; ik heb op Hem vertrouwd in noden, en dan maakt Hij dat Zelf wel goed, hoor."

Neen, zo is de psalmdichter niet. Want wij lezen hier: "Weer van mij toch schaamt' en spot!" Hij weet dat hij geheel van God afhangt. Hij heeft dus geen staand geloof, maar het is kenmerkend, dat de eenvoudigheid van het christengeloof er is. Daarbij bedelt hij: "HEER, ai, maak mij Uwe wegen, door Uw Woord en Geest bekend." Ligt daar niet in begrepen dat, al is dan God zĳn God, en al ligt er achter hem een schat van kennis en ervaring, het evenwel zo met hem gesteld is, dat hij nodig heeft verder geleerd en onderwezen te worden? Hij is niet een man, die het wéét, maar iemand die het níet weet. De eenvoudigheid brengt teweeg om aan de troon Gods en der genade gebonden te zijn. Kennis maakt opgeblazen, zegt de apostel, maar de liefde sticht.

In de verzen die wij zongen, tasten wij de eenvoud, en ook de liefde aan, die op zulk een wijze stichten, dat, al kan de psalmdichter het vrijelijk uitspreken: "Gij zijt mijn God", het evenwel niet stotend is.

Al zijn er hier onder ons die zeggen: "Ik kèn God niet, en ik ben zo ver, zó ver van God af, dat ik me mijns gelijke niet kan indenken. Wát is mijn staat, wat is mijn geval; verschrikkelijk!" Dan kunnen wij ons evenwel hierbij aansluiten dat hij bad: "HEER, ai, maak mij Uwe wegen, door Uw Woord en Geest bekend." Dan is het zelfs zó, dat hij daarin juist de vertolker van ons hart is. Want als wij zo ver, vèr van God af zijn, en zo verduisterd zijn in verstand en oordeel, dat wij geen rechte gedachte van God onze Schepper kunnen denken, maar als Hij ons dan eens door Zijn Woord en Geest onderwijst, zou het dàn kunnen? Me dunkt: ja!

Zo neemt de psalmdichter daarin een ieder op en méé. Zó mee, dat, al is het een nòg zo van verre staande, wie het is, is het, maar waar de minste belangstelling in het hart is, die kan meedoen met wat hij bidt: wilt Gij mij onderwijzen, mij leren? Daar mag tegenin gebracht worden: "Maar, wé ben ík; zou Hij dat wel willen doen? Want God is een vrijmachtig, soeverein Wezen!" Inderdaad, maar Zijn Woord is waarheid! Zijn er belangen, hoe gering ook, toe, werp je er dan eens op om dàt bij Hem af te bedelen, en zie dan eens op Zijn hand, wat Hij doet.

Nicodemus was in 't geheel niet zo'n vrijmoedig mens, want Hij kwam in de nacht tot Jezus. Hij deed dat, staat er, uit vrees voor de Joden. Spreekt Jezus hem nu zó aan: "Komt gij hier in de nacht, Mij zelfs van Mĳn nachtrust beroven? Laat eerst uw keus maar eens zuiver zijn, dat je je niet stoot aan de grootste vijand, en dàn kunnen wij nog eens nader spreken."

Zo dóet Jezus niet. Hij, Die waarachtig God is, weet wat van Zijn maaxsel zij te wachten. Hij is niet gekomen om zondaren te verderven, maar om hen te behouden. Dat heeft Hij ook gedaan aan Nicodemus; niet met hem de les te lezen.

Want, al komt hij nu in de nacht, de Koning is zó liefderijk, dat Hij die man in zijn geval beantwoordt. Als Nicodemus zegt: "Rabbi, wij weten, dat Gij zijt een Leraar van God gekomen; want niemand kan deze tekenen doen, die Gij doet, zo God met hem niet is", dan gaat de Koning hem niet inzeggen, door te zeggen: "Je neemt, man, een aparte, bijzondere plaats in onder zoveel leraars, want de één voor de ander verwerpt Mij, dus er is wel wat goeds in je wat de natuur niet werkt." Neen, daar spreekt Jezus niet van.

Wat heb ik, wat hebt gij, en wat had Nicodemus nodig om in herstel en verkeer en gemeenschap met God te geraken? Dáár spreekt Jezus over! Daarom is Zijn woord tot Nicodemus: "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Tenzij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien." Dan komt Nicodemus voor de dag in zijn onwetendheid daar hij niet eens weet hoe die dingen geschieden kunnen, want zijn antwoord is: "Hoe kunnen deze dingen geschieden." Alsof hij zeggen wil: "Hoe kan een mens geboren worden, nu oud zijnde?" Toch een onmogelijke zaak.

Nu maakt Jezus hem er op attent dat al zijn geleerdheid tekort schiet als het gaat over genadewerk, en dat hij het er helemaal van moet hebben om door Geest en het Woord verlicht en onderwezen te worden. Hij zegt: "Zijt gij een leraar van Israël, en weet gij deze dingen niet?" Immers, dat is het kardinale punt waar het over gaat, anderszins zullen wij het Koninkrijk Gods niet zien of ingaan! Zo heeft Jezus dan die nachtdiscipel willen onderwijzen, die in de nacht, met vreze, beven en in schaamte kwam, maar waar nochtans enig belang was.

Toe hoor, als er dan (al zijn het maar de geringste) belangen zijn, laat dan wat die grote man, David, bad, bij ons ingang vinden, en laten wij mede onze stem daaraan paren. Ja, laten wij eenparig zijn. Want ik heb het in het mijne, en gij in het uwe nodig; de één tot bekering en herstel in Zijn gunst, de ander verder om Hem te leven, om onderwezen te worden. Dat wij het doen als één van hart en zin. Het kan niet anders, en het is Gode welbehaaglijk en welgevallig als wij aan Hem gebonden zijn: ik hang van U af. Hij zou wat aan ons kwijt kunnen, en ons Zijn gezegende lessen schenken, opdat wij verrijkt zouden worden met Zijn kennis. Aan macht, dat weten wij, ontbreekt het Hem niet, en wat Zijn liefde wil bewerken, ontzegt Hem Zijn vermogen niet.

Daartoe vraag ik dan ook ulieder aandacht voor het Woord Gods, doch zoeken wij vooraf Zijn aangezicht om een verbeurde zegen.

Tekst.

Het woord waartoe wij uw aandacht vragen, vindt gij in het ons zoven gelezen 3e hoofdstuk uit de profeet Hábakuk en daarvan het 4e vers, waar Gods Woord aldus luidt:

En er was een glans als des lichts, Hij had hoornen aan Zijn hand, en aldaar was Zijn sterkte verborgen.

Leerrede.

De algemene gedachte is, dat de profeet Hábakuk een tijdgenoot was van de profeet Jeremia en van de godzalige koning Josía, en dat hij profeteerde in die dagen dat het land verschrikkelijk in verval was, maar dat Josía, als koning, als voorganger, als toonaangevende in het midden des volks, het volk weder tot God zocht te brengen.

Het was zo ver weg, dat zelfs het wetboek zoekgeraakt was, en Josía, die toch een godzalige koning was, zó onwetend was omtrent de wet, dat, toen er enige stukken van dat weergevonden wetboek waren gelezen, hij zijn klederen scheurde, bemerkend welk een schrikkelijke toorn er moest zijn over Juda en Jeruzalem.

Hij zond dienaren tot de profetes Hulda, om de mond des HEEREN raad te vragen. Ook de profetes Hulda sprak, als uit des HEEREN mond, dat de toorn niet meer af te wenden was. Er was niets meer aan te doen. Maar, omdat zijn hart week geworden was, en hij zijn klederen gescheurd had, en voor het aangezicht des HEEREN geweend had, zo zou hij al dat kwaad niet zien.

Hieruit zien wij, dat zowel de profetes Hulda als de profeet Jeremia, alsook hier Hábakuk in zijn profetieën, en meer anderen, door God in kennis waren gesteld, dat het oordeel niet af te wenden was. De Chaldeën zouden komen, stad en tempel verwoesten, en zij zouden naar Babel weggevoerd worden.

Hiervan spreekt dan ook de profeet Hábakuk in dit gebed of gezang: "HEERE, als ik Uw rede gehoord heb, heb ik gevreesd." Het was niet af te wenden! Daarin zien wij ook weer de eenstemmigheid, want zo was het immers ook bij Josía, daar lag hetzelfde in het hart. Het was niet zó bij de koning Josía gesteld: als er dan toch niets aan te doen was, dan moesten ze alles maar laten zoals het was; laat hen dan de goddeloosheid maar uitleven. Neen, maar hij en de profeet hebben gedaan wat zij konden om hen op te wekken tot de dienst en de vreze Gods.

Nu spreekt de profeet alzó zijn hart uit: "ik heb gevreesd." Kan hij het afbidden? Neen, dat kan niet. Wat bidt hij dan? Datgene wat tot verheerlijking Gods is. Zijn bede is: "Uw werk, o HEERE! behoud dat in het leven in het midden der jaren; maak het bekend in het midden der jaren; in de toorn gedenk des ontfermens (in de toorn, waarin Hij hen naar Babel zou zenden als gevangenen).

Hier is een bidder, een aan de genadetroon gebondene, of die almachtige God voor Zijn eigen werk wil instaan, opdat dát niet te gronde zou gaan in het oordeel, wanneer zich dat daarheen zou wentelen als de wateren en als een overvloeiende beek. Daarbij wekt de profeet ook zichzelf op en al degenen die belangen hadden om te zien op de almacht van God.

Want God had het vermogen wel om Zijn werk in het leven te behouden; waar het dan heenging, ging het heen. Opdat, zo er belangen waren, men dan gelovig aan de genadetroon gebonden zou zijn, en men er niet als bij zou gaan neerzitten, met: je moet het maar overgeven, en maar afwachten hoe het gaat. God maakt geen kwakkelchristenen! Als dat er is, is het van een mens. Maar het werk van God en der genade, doet ons levende christenen zijn, met een levend geloof aan Hem gebonden, aan de Oorsprong, uit Wien, door Wien en tot Wien alle dingen zijn.

Merk nu eens hoe de profeet zichzelf en allen die mede belanghebbenden zijn bij het werk Gods en der genade alsook bij het welzijn des volks, opwekt en troost. Hij plaatst hen hier rechtstreeks op de plaats waar de almacht en de genade alsmede de heerschappij Gods op zijn luisterrijkst openbaar was geworden. Immers, dat is geweest bij de uittocht van het volk Israëls uit Egypte. Dat geschiedde omdat het de wil van God was. Dat is ook gebleken, anders had het nóóit gekund. Het was Zijn eer.

Hij had daarvan gesproken tot Abraham (dus er lag belofte) en ook tot Jozef. Toen Jozef op zijn sterfbed lag, zei hij: "God zal u gewisselijk bezoeken", en had hen laten zweren, dat, wanneer zij zouden optrekken, zij zijn beenderen met zich mee zouden nemen, en in het land Kanaän, bij zijn vaderen zouden begraven.

Al had hij nog zo'n hoge positie bekleed - onderkoning in Egypte - toch is hij nooit Egyptenaar in zijn hart geworden; bij alle hoogheid en grootheid in deze wereld deelde hij met het uitverkoren volk Gods en daarom wilde hij hebben, dat zijn beenderen ook bij de hunne begraven zouden worden. Hij behoorde mede tot diegenen, waar God Zich aan verbonden had. Alleen daardoor - doordat God Zich aan hun verbonden had - zijn zij uit Egypte uitgevoerd. Het wordt genoemd: "Door Zijn sterke hand en machtige arm." Het is Zijn almacht geweest, anders had het nooit gekund.

Laat steeds onze aandacht er op gericht zijn, dat het Zijn lieve wil was, opdat het ook tot onze troost zij. Want, had dat volk zelf waardigheid? Hadden zij verdienste? Was er bij hen iets, waarom God zulk een groot wonderwerk aan hen kon doen? In het allerminst niet! Wij allen kennen de gehele geschiedenis: hoe zij geweest zijn, telkens murmurerend, telkens weer in opstand. Steeds kwam voor de dag, dat zij gevallen Adamskinderen waren, die God wel als met één klop had kunnen wegstoten. Maar Hij heeft hen gedragen en verdragen, en heeft er Zijn Naam in verheerlijkt, en dat door Zijn werken. Wij weten de gehele geschiedenis, dus zullen daar niet te lang bij stil staan, want het loopt slechts over het doel - wat de inhoud - is van deze tekstwoorden: de almacht van God.

Daar God negen plagen over Egypteland gegeven had, en zij Zijn volk niet lieten trekken, sprak God tot Mozes van de tiende plaag. Dan zouden zij onderscheiden worden, doch alleen wanneer zij zich Gode onderwierpen, en Zijn wil deden. Dat bestond hierin, dat zij een lam moesten slachten tussen de twee avonden, daarvan het bloed nemen, en dat strijken aan de beide zijposten en aan de bovendorpel der huizen, in welke zij het lam zouden eten, opdat de engel des verderfs hen zou voorbijgaan.

Verder moest dat lam aan het vuur gebraden worden, en het moest staande gegeten worden. Zij moesten dus staan, de lenden gegord en de staf in hun hand, als gereed voor de reis. Die het níet deden, dus als er niet was van het bloed aan de zijposten en de bovendorpel -- al zeiden zij, dat zij ware Israëlieten waren en hun geslacht konden aantonen, alsmede spraken van hoogachting en liefde tot God, hoe zij ook waren -- dan kwam onafwendbaar de bode des doods, en nam de eerstgeborene weg. Zó heeft God Zijn recht gehandhaafd.

Hij heeft hen wel uit Egypteland geleid, maar Zijn rechten doen gelden en openbaar gebracht: Ik leid uit Egypte. Dat doe Ik op een zodanige wijze, welke in overeenstemming is met Mijn Goddelijke eer. Door het bloed aan de zijposten en bovendorpel werden zij er als bijgebracht - er bij bepaald - dat zij alleen daardoor gevrijwaard werden voor het oordeel, en dat zij buiten het bloed van het paaslam, gelijk stonden met iedere afgodendienaar in Egypte, al waren zij Abrahams zaad. Want als er één was, die het aandurfde om het bloed niet te doen aan de zijposten en de bovendorpel, dan deelde hij gelijk op met de Egyptenaren. Zó staat God op Zijn eer.

Hij is begonnen in het paradijs gehoorzaamheid te vragen (zij mochten niet eten van de boom der kennis des goeds en des kwaads), en Hij vroeg ook van hen in Egypteland gehoorzaamheid. Dat vraagt Hij nog, van mij, van u: gehoorzaamheid en onderwerping aan Zijn wil, woord en gezag, als een eerste vereiste.

Het is dan in die nacht geweest, waarin zij het paaslam aten, dat de engel des verderfs door het land van Egypte ging en al de eerstgeborenen wegnam van de mensen tot de beesten toe.

Diezelfde Faraö en datzelfde volk, die gezegd hadden dat het volk Israëls niet uit mocht trekken, die dreven hen nu uit het land, en overlaadden hen met gouden en zilveren vaten, ja wat ze maar vroegen konden zij krijgen, als zij maar zo gauw mogelijk maakten dat ze over de grens kwamen, want anders waren zij àllen dood. Zó doet God. Waar Híj ingrijpt en handelt geldt: "Wat Zijn liefde wil bewerken, ontzegt Hem Zijn vermogen niet."

Zo zijn zij dan in diezelfde nacht uit Egypteland getrokken, bij vijven. Maar, wáár moesten zij nu heen? Ja, God had hen bevrijd, maar nú? God doet geen half werk, Hij wilde hen Zelf leiden, opdat zij de weg zouden gaan die Hij wilde dat zij gaan zouden. Nu geschiedt er dit: ... er was wel een veel kortere weg uit Egypte naar het land Kanaän, het had wel rechtoe, rechtaan gekund, maar dat wilde God niet.

Hij hield met hen een andere weg, Zijn weg, die Hij voor hen goed en nuttig achtte, die tot eer en verheerlijking van Zijn Naam was, en waar nu nog alle ellendigen in hun zonden en alle belanghebbenden hun troost uit putten, zoals God toen gehandeld heeft. Zij wisten geen weg. En Mozes was de knecht des HEEREN. Welk een taak lag er op de schouders van die man, om zulk een machtig en groot volk te leiden. Maar, daar God hem aangesteld had om hen te leiden, (gelijk een vader zijn kind als aan de hand leidt, zo wilde Hij hen leiden door Mozes en Aäron) zo moest Mozes dat ook kunnen!

Maar als God het éne geeft, dan geeft Hij ook het andere. Daarom, wonderlijke zaak, daar is des daags een wolk, maar ook des nachts, doch dan geheel verlicht, wat beschreven staat als de wolkkolom des daags en de vuurkolom des nachts, waardoor zij, ellendigen, geleid werden.

De profeet Hábakuk wil hierop eens de nadruk leggen. Hij spreekt: "En er was een glans als des lichts." Hij ziet hier op de vuurkolom. In onze geest zien wij daar dat machtige, grote volk, mannen, vrouwen en kinderen, als een slavenvolk, want zij zijn jaren slaven geweest. Zij konden tichelen bakken, schatsteden voor de Faraö bouwen, en als zij het niet vlug genoeg deden, dan konden ze nog zweep- en stokslagen krijgen, en werd er zelfs nog van hen gezegd: "Gijlieden gaat ledig, ledig gaat gij." Ja, dat er ook nog bij.

Dat volk had geen verstand van reizen, dat hadden zij gisteren en eergisteren niet gedaan. Nu wil God hen Zelf leiden, gelijk de psalmdichter zingt in Psalm 68:

Gij hebt ellendigen dat land, (Kanaän)
bereid door Uwe sterke hand,
o Israëls Ontfermer.

Daar noemt de psalmdichter hen dus: ellendigen! Waren zij ellendigen? Ja, in werkelijkheid. Want hoé gingen zij daarheen? Zij gingen uit Egypte en reisden naar het land Kanaän, dat God hen wou geven. Maar zij hadden toch geen thuis! Zij hadden geen akkers, die hun vrucht konden opbrengen, zij hadden geen wijnstok, geen vijgenboom. Zij hadden totaal niets. Dáár, in het land Kanaän, was genoeg, maar waar zij doorheen moesten - uit Egypte naar Kanaän - was niets te zien dan een dorre zandwoestijn. Lucht en zand! Of ze nu vóór zich of achter zich keken of terzijde, dat was allemaal precies hetzelfde. Door zo'n weg moesten die mensen heen, als ellendigen, als uitlanders, die geen thuis hadden.

Maar God wilde die mensen een thuis geven, en hen er Zelf heen leiden en er brengen. Zij gingen niet op eigen risico, op een wijze: ja, ze moesten maar zien dat zij er kwamen en daar een plaatsje kregen. Neen, zo was het niet. God wilde voor alles zorgen.

God leidt hen zo, dat er een glans als des lichts was. Zij gingen dus de goede weg als zij de wolkkolom en de vuurkolom nawandelden. Doch het is geen prachtige, mooie, geplaveide weg geweest, die zij gingen, maar een woestijn en ten slotte komen zij voor de Rode Zee terecht.

Dewijl God hen leidt komen zij in de grootste ellende en narigheid terecht, want als ze omzien, dan komt daar ook nog dat machtige leger van Faraö achter hen aan, en de zee is vóór hen. Kan dát nu de weg van God zijn? Kàn dat? Já! Dát was nu de weg van God! Laat ons dat een troost zijn, voor zover wij ellendigen zijn: "Heer", ai, maak mij Uwe wegen, door Uw Woord en Geest bekend.

Als je dan zelf geen weg weet, en je reist op het Woord en de prediking, die als een wolk-en vuurkolom zijn, waardoor wij onderwezen worden door Zijn Geest en door Zijn Woord, laat het dan niemand vreemd zijn, wanneer in plaats van uitkomst, -- waardoor wij zouden zingen: "Zij gaan van kracht tot kracht steeds voort; Elk hunner zal, in 't zalig oord, van Sion haast voor God verschijnen".

Of: zo aangenaam, en zoet, en zalig, het is zo maar te zien één en al weldadigheid en gunst, daarom: "Zij gaan van kracht tot kracht", of, helemaal in opgewektheid: "Welzalig hij, die al zijn kracht, en hulp alleen van U verwacht", in de zin van een luchthart en treurniet -- het tegengestelde voor de dag komt.

Ja, wij zouden toch zo graag zo'n pad gaan, maar als er nu in het hart werkt om God te leren kennen zoals al Zijn ware volk en erfdeel Hem hebben leren kennen, en dat men zegt: "Hoe het moet, weet ik niet, ik verbind mij maar onvoorwaardelijk aan U en Uw Woord", en dat er zich dan omstandigheden voordoen, dat je als ten einde raad bent...

Zó was het toch met het volk Israëls ook. Vóór hen de zee (daar was geen pad!), aan de zijden hoge bergen (daar was ook geen uitweg) en achter hen de vijand! Dáár zien zij als de dood tegemoet. Waar moeten zij belanden? Nu komt ook voor de dag, dat het geen lieve mensen zijn: "Oh, de hemel leidt ons, het komt wel in orde", maar dat zij gevallen mensen zijn. Want zij gaan aan het murmureren tegen Mozes. Zij zien niets anders dan hun graf. Waarom was het nu toch zó? Wat zegt Mozes, de knecht Gods? "De HEERE zal voor ulieden strijden, en gij zult stil zijn."

Toch schijnt het bij Mozes aan de binnenkant geducht gestormd te hebben, want wij lezen dat God tot hem zegt: "Wat roept gij tot Mij? Zeg de kinderen Israëls, dat zij voorttrekken." Dan moet er bij Mozes aan de binnenkant toch wel wat beroering geweest zijn, zodat het noodgeschrei opging tot God. Wèl heiligde hij God, de HEERE, voor het volk Israëls, maar hij wist ook geen weg.

Nu gebiedt God om voort te trekken, en zegt: "En gij (Mozes), hef uw staf op, en strek uw hand uit over de zee, en klief dezelve", en dan komt er een weg waar geen weg was. Wat leert de uitkomst? Dat men wel de goede weg gaat als men zich laat leiden! Nu beleven zij het wonder, dat God een weg maakt, waar geen weg is, door het midden van de zee. Wie had daarop kunnen rekenen?

Er gebeurt nòg wat. In die donkere nacht, toen zij door de zee gingen, konden zij niet verdwalen, want naar de kant konden zij niet; dáár was de zee, en achter hen de vuurkolom, die stelde zich tussen het leger van Israël en dat van de Egyptenaren. "En het geschiedde in dezelfde morgenwakeup, dat de HEERE, in de kolom des vuurs en der wolk, zag op het leger der Egyptenaren - want zij waren de Isralieten gevolgd in de zee - en Hij verschrikte het leger der Egyptenaren. En Hij stiet de raderen hunner wagenen weg, en deed ze zwaarlijk voortvaren."

Doch Israël kwam aan de overzijde, en daar Mozes op Gods bevel zijn hand weer over de zee uitstreckte, zo kwam de zee weder tot haar kracht, en heel dat grote leger van Egypte verdronk. Wat geniet Israël nu? De uitkomst, de verlossing! Wat zien wij? Dat zij de goede weg gingen wanneer zij de wolkkolom en de vuurkolom volgden, en zich daardoor lieten leiden. Want dat deed God. Hij lichtte ze vóór en bij, en nu moesten zij volgen. Niet: ik wil het zus en zo, en die dàt, en zó is het beter. God achtte dat dàt de oplossing was, en daar God dat zo achtte, zo moesten zij volgen.

Dat wordt nu genoemd: "een glans als des lichts." Want wat openbaarde zich door de wolk- en vuurkolom? De heerschappij, de macht en het gezag Godes. Wie trokken daar de vrucht van? Die zich moesten laten leiden. De Egyptenaars hadden geen verstand van die wolk- en vuurkolom, want bij die mensen liep het er niet over, waar het bij het volk Israëls over liep. Ook liep het er bij Faraö niet over, waar het bij Mozes over liep. Want bij Mozes liep het over de kennis van God, en Faraö was zèlf koning, hij wilde heersen. Maar voor diegenen, die in aanraking zijn gekomen met het gezag van God, is het geworden een glans als des lichts.

Hier wordt een beeld genomen van het licht, als van de zon. Immers de zon wordt genoemd het grote licht tot heerschappij des daags. Zo voerde God door de wolk- en vuurkolom als heerschappij over dat volk, alsook over de weg die zij moesten gaan. Daarbij zonk alles wat daarbuiten was, in het niet, was slechts ijdelheid. Nu is de zon des daags oppermachtig boven alle licht. Alles wat er op aarde aan licht is buiten de zon is slechts kunstlicht. Al maakt men nog zulk een sterk licht, het mag in het donker prachtig zijn, maar wanneer de zon gaat schijnen, dan let men er niet eens meer op. Al is de straatverlichting 's nachts nòg zo schitterend, maar als de zon opgegaan is, denkt men er niet eens meer aan. Want alle licht wordt dan als vernietigd, overweldigd, door het licht van de zon. Die is alles overweldigend.

Zo is het voor ellendige zondaars overweldigend, als God handelt door Zijn Woord en Geest, want Hij maakt hun daardoor Zijn wegen bekend, en doet hen wandelen in de rechte weg die zij te gaan hebben. Daar zinkt alles bij in het niet. Ja, Jezus, Die genoemd wordt het Licht der wereld, Die het Middelpunt des Evangelies is, het Voorwerp des geloofs door het Evangelie, zegt van Zichzelf: "Ik ben de goede Herder"; en dan zegt Hij: "Mijn schapen horen Mijn stem; een vreemde zullen zij geenszins volgen; overmits zij de stem des vreemden niet kennen." Maar nu kennen zij de stem van die goede Herder. Die leren de ellendigen kennen door Zijn Geest en Woord, waardoor zij zich laten leiden.

Zo troost hier de profeet zichzelf, en al zijn medegenoten, om te zien op de heerschappij en de macht van God. Dñe kan wel leiden; Hñj kan wel besturen. Hij kan wel regeren zoals het goed en nuttig is, zodat men aan het einde bekend:

Uw wil is altoos wijs en goed;
't Is majesteit, al wat Gij doet;
Dat ieder stil daarin berust',
en Uw bevelen doe met lust.

Wat heeft dan die leiding Gods ook nog voor hen ingesloten? Wij zouden het kunnen noemen: als een zekere zelfvernietiging van hun eigen zin, wil en lust. Want die hebben zij er allemaal aan moeten opofferen. Zij hebben niet hun eigen weg, hun eigen pad kunnen gaan, maar zij hebben dat er helemaal aan moeten geven.

Vervolgens lezen wij: "Hij had hoornen aan Zijn hand." De profeet gebruikt hier deze uitdrukking om nog sterker tot uitdrukking te brengen de grote macht Gods, daarin uitstralend Zijn grote kracht en ook Zijn heerlijkheid.

Wij weten dat God Geest is, maar om ons, met ons eindig, nietig verstand wat bij te brengen, wordt er gesproken hoe God ons hoort en dat Zijn ogen de ganse aarde doorwandelen. Ook is er sprake over Zijn arm, over Zijn hand, over de rechterarm Zijner sterkte. Wat wordt daaronder verstaan, onder Zijn rechterhand? Immers: Zijn almacht. Ook onder de bewoordingen van: hoornen aan, of in, Zijn hand wordt "macht" verstaan. Zo heeft dan God Zijn almacht daarin klaarlijk ten toon gesteld, en dat als in een glans des lichts. Niet in het donker! Maar als in een glans des lichts, alles daardoor bestralend en overdekkend, Zich bekend makende aan hen in de heerlijkheid van Zijn Wezen, want dat hebben zij leren kennen. Hij leidde hen.

Hoe hebben zij ook Zijn gezag leren zien en kennen met de wetgeving op de Sinaï, wanneer Hij in heerlijkheid en Majesteit neerdaalde in een dikke wolk die de top des bergs bedekte! De aarde schudde op haar grondvesten, en zelfs Mozes zei: "Ik ben gans bevreesd en bevende", vanwege de Majesteit Gods.

Hij heeft hen geleid, zodat Hij hen onderhouden heeft met manna, dat uit de hemel regende, met water, dat uit de rotssteen kwam, hun zelfs vlees te eten gaf, en telkens en telkens weer bewezen heeft, dat, waar zij ten einde waren, zij in de hand Gods waren.

Hij schonk hun hulp; Hij redde hen keer op keer. Er was niets van hèn bij.

Dat de profeet dat hier voorstelt is dan dáártoe, dat men het oog op God zou slaan. Daarom is ook zulks het doel van mijn spreken: om het oog op Hem te slaan, hoe ook onze omstandigheden mogen zijn: persoonlijk en in het algemeen, om onvoorwaardelijk te zien op Zijn hand en op Zijn macht.

Laat ons nu maar de gebondenen aan Hem zijn. Waar wij dat zijn, daar kan het niet anders of Hij moet wel bewijzen dat Hij de Almachtige is, de getrouwe en de sterke God, ook al moeten wij onszelf wegwerpen en ten zeerste veroordelen, zeggend: "Wie ben ik? Een zondig, verkeerd en verdorven schepsel; ik heb nergens recht of aanspraak op." Had het volk Israëls dat? Heeft God niet hun zeden in de woestijn verdragen? Hadden zij ergens recht op? In het allerminst niet. Wat vraagt Hij dan van ons? Dat wij als gevallen schepselen Zijn Majesteit eren en erkennen.

Toen zij bij het land Kanaän kwamen, zonden zij verspieters uit. Nadat zij waren wedergekeerd, spraken zij er over, dat het een land was, waar reuzen woonden, Enakskinderen en dat de steden vast en zeer grot waren, sterke bemuurde vestingen en dat zij daar niet in zouden kunnen komen. Hoewel het volk in oproer kwam en er een afval was, het is nochtans God die hen leidde.

Wilden zij zich niet laten leiden - er over spraken om een hoofd te kiezen en terug te keren naar Egypte - dan vallen zij als verslagenen in de woestijn, en tòch houdt God Zijn Woord, en brengt hun kinderen - waarvan zij zeiden dat die ten roof zouden worden - in dat goede land, hetwelk zij smadelijk verworpen hadden. Maar zij zijn gevallen, en hun kinderen, waarover zij het zo hadden, zijn er ingeleid.

God heeft hen veertig jaren geleid, totdat zij allen gestorven waren, maar heeft ook volkomen Zijn Woord bevestigd, en hun kinderen dat goede land doen erven. Die heeft God geleid, totdat zij ten laatste voor de Jordaan stonden. Daar zagen zij dat land, maar hadden er geen voetstap grond van. Hoe moesten zij daar inkomen? Bruggen bouwen in de woestijn ging niet, en schepen bouwen nog minder. Maar daar maakt God weer een weg waar geen weg was, en leidt hen door het midden van de Jordaan, waardoor alle inwoners des lands de schrik op het lijf slaat. Zien wij wel, dat wij alles op God kunnen laten aankomen?

Daarom staat er hier nog bij: "en aldaar was Zijn sterkte verborgen." Hij openbaarde Zijn heerlijkheid en Zijn macht net zo ver als het nodig was, en zij zijn er ook achter gekomen dat God zulk een almachtige God is, dat Hij daar een weinig, maar een gedeelte, maar íets openbaarde van Zijn volle glans en van de glorie Zijner heerlijkheid. Hij deed het maar net zoveel als nodig was, en Hij heeft hun ook maar zoveel als nodig was geschonken, opdat daardoor openbaar zou worden:

God is groot; ik weet dat Hij
hoger is dan alle goôn;
Onze God voert heerschappij;
Hij beheerst van Zijnen troon
Hemel, afgrond, zee en aard;
God is aller hulde waard.

Zo wil die aanbiddelijke Jehova dan nòg doen met Zijn ellendigen, die geen thuis hebben, die aanmerken dat er alleen bij Hem een thuis is. Daarom bid ik u, als gij dan zelf geen weg weet, láát u leiden, laat Hem regeren. Laat Hij dat doen door Geest en Woord, al is dat door duisternis heen, al is het door de diepte der zee, al is het in een pad waar openbaar wordt dat er geen weg meer is. Dan kan Hij nog een weg maken, waar geen weg is, opdat wij zouden weten wat wij aan Hem hebben.

Is er ooit ergens op de wereld één beschaamd met God uitgekomen? Néén, nog nooit! Maar de gehele wereld is wel met zichzelf beschaamd uitgekomen, en komt nòg met zichzelf beschaamd uit, en met alles wat men tot betrouwen stelt buiten de enige ware God. Daarom noemt God het dan ook: "Mijn volk heeft twee boosheden gedaan; Mij, de Springader des levenden waters, hebben zij verlaten, om zichzelf bakken uit te houwen, gebroken bakken, die geen water houden." Zo is alles waar men op vertrouwt een gebroken bak.

Betrouw ik op mijzelf, of op een ander, of gij op mij, het is een gebroken vat. God wil de plaats der ere bij ons hebben. Komt Hem dat dan niet toe? Is Hij dat dan niet waardig? Laat dan zelfs de ellende van onze staat, ons ongeluk, onze nood en dood, ons nog temeer opwekken: "k Sla d'ogen naar 't gebergte heên."

Wat zal ik daar nog meer bijvoegen? Dat de Heilige Geest dat doe, dat Hij toepassing make naar geval, staat, weg en omstandigheid waarin een ieder persoonlijk is. Kent Hij het hart, het binnenste van onze gedachten, zo weet Hij ook wat nuttig en onmisbaar voor ons is. Dat wij dan weten aan Hem gebonden te zijn om dat dan ook bij Hem te zoeken, Die ons in Zijn Woord heeft geopenbaard dat Hij Zijn genade en Heiligen Geest diegenen geven wil, die Hem met hartelijk zuchten, zonder ophouden, daarom bidden en daarvoor dan ook danken. Dat Hij ons daartoe dan toeschikke wat wij nodig hebben, tot ons welzijn, tot dank, lof, prijs en heerlijkheid aan Zijn nooit genoeg volprezen Naam en goedheid. Amen.

Slotzang:

Psalm 135: 3

God is groot; ik weet, dat Hij ...

Zegen.

Gaat voorts heen in vrede, en ontvangt de zegen des HEEREN:

De genade van onze Heere Jezus Christus, de liefde Gods des Vaders en de troostvolle gemeenschap des Heiligen Geestes zij en blijve met u allen. Amen.